

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/79/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2216209916
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2216209916.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a sudcov: Mgr. Lucia Mizerová a JUDr. Daniel Ilavský, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Pribinova 25, Bratislava, zastúpeného advokátkou: JUDr. Barbora Korenecová, Malinovo, Slnecná 765/3, proti žalovanému: H. T., nar. X.X.XXXX, bytom R. C., S. ulica XX/X, o zaplatenie 908,16 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 16C/276/2016-44 zo dňa 3.2.2017, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**
- II. Žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu o zaplatenie 908,16 Eur s ročným úrokom z omeškania vo výške 5,05 % od 27. apríla 2005 zamietol a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu 100 % trov prvoinštančného konania.

2. Rozhodnutie odôvodnil právne § 106 ods. 1, 2, § 112, § 110 ods. 1, § 52 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka, § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 392 ods. 2, § 402 Obchodného zákonníka a vecne tým, že žalobca sa domáha svojho nároku bez toho, aby špecifikoval jeho titul. V žalobe však predniesol, so žalovaným uzavrel určitú zmluvu 4. marca 2005, zároveň však uzavretie tejto zmluvy bolo dôsledkom protiprávneho správania žalovaného, ktorého trestnosť bola konštatovaná rozsudkom trestného súdu. Podľa § 193 tretej vety Civilného poriadku je súd v civilnom sporovom konaní viazaný rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal. Podľa judikatúry citované ustanovenie znamená, že súd je viazaný iba výrokom, nie aj odôvodnením trestného rozsudku, a to v rozsahu, v akom sú znaky skutkovej podstaty trestného činu zhodné so skutočnosťami rozhodnými pre náhradu škody [porov. judikát R 22/1979, časť 2 písm. b)]. Výrok trestného rozsudku nerieši pritom pre civilný súd záväzne otázku rozsahu a výšky škody, a to ani vtedy, ak je odškoditeľná ujma pojmovým znakom trestného činu [tamtiež, časť 2 písm. c)], a to dokonca ani vtedy, keď bol obžalovaný na náhradu škody zaviazaný [tamtiež, časť 1 písm. b)]. Na druhej strane však novšia judikatúra Najvyššieho súdu SR (porov. judikát R 57/2013) zastáva názor, že pokiaľ bola pohľadávka navrhovateľovi právoplatne priznaná v adhéznom konaní (§ 287 a 288 Trestného poriadku) ako náhrada škody, nemôže sa v občianskom súdnom konaní jej príslušenstvo riadiť iným právnym režimom. Citovaný judikát pritom riešil podobný prípad ako tu prerokovaná vec - nárok veriteľa voči dlžníkovi, ktorý dosiahol získanie pôžičky trestným činom, na zaplatenie úrokov. V prerokovanej veci však trestný rozsudok sp. zn. 3 T 6/2009 nepriznal žalobcovi ani čiastočný nárok na náhradu škody, ale s celým jeho nárokom ho odkázal na občianske súdne konanie (t. j. od 1. júla 2016 civilné sporové konanie). Závery judikátu R 57/2013 preto nemožno na prerokovanú vec bez ďalšieho použiť.

3. Podľa prvoinstančného súdu k premlčaniu práva na náhradu škody stačí, aby uplynula ktorákoľvek z dôb podľa § 106 Občianskeho zákonníka, aj keď by druhá doba ešte neuplynula. Poškodený musí svoje právo uplatniť podľa § 112 Občianskeho zákonníka v rámci oboch týchto dôb (subjektívnej aj objektívnej). V prerokúvanej veci sa žalobca dozvedel o vzniku škody a o tom, kto za ňu zodpovedá, najneskôr právoplatnosťou odsudzujúceho trestného rozsudku, teda 25. februára 2009. Podľa cit. § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka tak najneskôr týmto dňom začala plynúť dvojročná premlčacia doba, ktorá tak uplynula 25. februára 2011 (v skutočnosti táto doba začala plynúť podstatne skôr a uplatnením nároku v adhéznom konaní spočívala, § 112 Občianskeho zákonníka v spojení s judikátom R 12/1977, to však na postavení žalobcu nič nemení, pretože pri takomto počítaní by uplynula ešte skôr). V prerokúvanej veci nedošlo ani k predĺženiu premlčania podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože trestným rozsudkom nebol žalobcovi priznaný nárok na náhradu škody ani čiastočne, ale s celým nárokom bol žalobca dokázaný na občianske súdne konanie. Premlčacia doba nároku žalobcu na náhradu škody tak uplynula najneskôr 25. februára 2011. Ak potom žalobca tento nárok uplatnil v tu prerokúvanej veci 22. júna 2016, uplatnil ho celkom zjavne po uplynutí premlčacej doby a týmto uplatnením nemohol nastať účinok podľa § 112 Občianskeho zákonníka (jej spočívanie).

4. Súd prvej inštalácie ďalej konštatoval, že citovaný § 5b je ustanovenie obsiahnuté v zákone č. 250/2007 Z. z., v dôsledku čoho treba pojmy v ňom uvedené vykladať podľa cit. zákona. Podľa § 2 písm. a) cit. zák. sa za spotrebiteľa na účely daného zákona považuje fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zamestnania alebo povolania (s odkazom na § 52 až 54 Občianskeho zákonníka). V prerokúvanej veci je zrejmé, že žalovaný ako spotrebiteľ nekonal na takéto účely, a ani žalobca to v žalobe netvrdil. Vzhľadom na to žalovaného treba považovať za spotrebiteľa na účel § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. Opačný výklad by viedol k neodôvodnenému rozlišovaniu v postavení spotrebiteľa len v závislosti od toho, v akom type konania sa o nárokoch voči nemu rozhoduje (či napr. adhéznom konaní o náhrade škody alebo v občianskom súdnom konaní), a v závislosti od toho, či došlo alebo nedošlo k odsúdeniu spotrebiteľa za trestný čin. Z ustanovení § 2 písm. a) zákona č. 250/2007 Z. z., ale ani § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1. januára 2008 (ani § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka účinného predtým) nemožno vyvodiť, že by postavenie spotrebiteľa (a nárok na ochranu) bolo závislé od toho, či spotrebiteľ v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou spáchal alebo nespáchal trestný čin, resp. či bol alebo nebol za taký čin odsúdený. Tento rozdielny prístup by viedol k tomu, že spotrebiteľ by bol vlastne „potrestaný“ stratou občianskoprávnej ochrany, ktorú mu zákon poskytuje, za spáchanie trestného činu. Takýto rozdiel je neodôvodnený, pretože spotrebiteľ je za svoje trestnoprávne konanie postihnutý trestnoprávnou sankciou. To však samo osebe (bez výslovného zákonného základu) nemôže viesť k ďalšej sankcii v podobe straty občianskoprávnej ochrany ako spotrebiteľa a teda k zvýhodneniu veriteľa (dodávateľa). Inak povedané, § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka nerobí postavenie spotrebiteľa závislým od toho, či sa pri uzatváraní zmluvy niečím prevínil, ale výslovne od objektívnych skutočností (nekonanie na účely obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti).

5. Prvoinstančný súd si položil otázku, či zmluvu o úvere zo 4. marca 2005 možno na považovať za spotrebiteľskú na účely aplikácie § 5b a § 2 písm. a) zákona č. 250/2007 Z. z., ktorý v podstate odkazuje na § 52 Občianskeho zákonníka. Z hľadiska vtedajšieho znenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka mohlo byť sporné, či sa takáto zmluva o úvere, ktorá podľa vtedajšieho § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka bola tzv. absolútnych obchodným vzťahom, kvalifikuje ako spotrebiteľská zmluva. Podľa ustanovenia § 879j Občianskeho zákonníka sa však aj zmluvy uzavreté pred 1. januárom 2008 spravujú predpismi účinnými od 1. januára 2008. Keďže žalobca konal na pri uzatváraní tejto zmluvy v rámci svojej obchodnej a podnikateľskej činnosti a žalovaný nekonal na tento účel, spĺňajú definíciu dodávateľa a spotrebiteľa podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1. januára 2008. Zmluva o úvere zo 4. marca 2005 sa tak stala spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka od 1. januára 2008, ktoré ustanovenia sa od tohto dátumu nepochybne aplikujú aj v (inak) obchodnoprávných vzťahoch, keďže Obchodný zákonník spotrebiteľské zmluvy osobitne neupravuje (§ 1 ods. 2 Obchodného zákonníka). Keďže žalobca uplatňuje svoje nároky z tejto zmluvy v súčasnosti, musel súd na citované ustanovenie a spotrebiteľský charakter zmluvy prihliadať.

6. Súd prvej inštalácie potom uzavrel, že na základe uvedeného je vo veci použiteľný § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. a súd tak musí prihliadať aj na premlčanie nároku žalobcu na náhradu škody, keďže tento v podstate kopíruje nároky zo zmluvy zo 4. marca 2005, ktorú treba najneskôr od 1. januára 2008

posudzovať ako zmluvu spotrebiteľskú podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd teda musí podľa cit. § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. prihliadať na premlčanie nároku žalobcu aj bez - inak potrebnej (§ 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka) - námietky dlžníka. Keďže podľa predošlého výkladu je nárok žalobcu premlčaný, súd po prihliadnutí na túto okolnosť žalobu zamietol.

7. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, keď plne úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu všetkých trov konania.

8. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) Civilného sporového poriadku a navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť vec súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uplatnil si náhradu trov konania, vrátane trov odvolacích. Argumentoval výlučne len tým, že súd prvej inštancie nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa premlčacej doby, keďže bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že postavenie žalovaného ako spotrebiteľa razantne odmieta, zdôrazňuje skutočnosť, že dňa 4.3.2005 uzavrel so žalovaným zmluvu o úvere v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Zákonom požadované náležitosti v predmetnom prípade sú dostatočné označenie subjektov a predmetu zmluvy, t.j. poskytnutie úveru. Iné náležitosti sa považujú za fakultatívne a preto v dôsledku absencie nie je možné zmluvu označiť bezúročnú a bez poplatkov. Súdna prax rozhodne určila použitie Obchodného zákonníka nezávisle na dohode strán v prípade sporov zo zabezpečenia záväzkov zo zmluvy o úvere, ako aj v prípade vydania bezdôvodného obohatenia na základe neplatnej zmluvy o úvere. Je teda nepochybné, že zmluva o úvere sa bez ohľadu na dohodu zmluvných strán riadi Obchodným zákonníkom (§ 261 ods. 3 písm. d). Vzťah Obchodného a Občianskeho zákonníka je založený na subsidiárnom základe, čo znamená, že Občiansky zákonník je vo vzťahu k Obchodnému zákonníku všeobecným a podporným právnym predpisom. Vylúčiť aplikáciu Obchodného zákonníka ako všeobecnej občianskoprávnej úpravy možno v obchodnom právnom vzťahu pokiaľ Obchodný zákonník danú problematiku komplexne upravuje osobitným spôsobom a sám vylučuje aplikáciu Občianskeho zákonníka alebo jeho konkrétneho ustanovenia a napokon dohoda zmluvných strán vylúčiť aplikáciu dispozitívneho ustanovenia Občianskeho zákonníka. Zmluvu o úvere nemožno považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch a preto nie je namieste vzťahovať na ňu výlučne ustanovenia Občianskeho zákonníka. V zmluve o úvere a všeobecných podmienkach poskytnutia úveru povinný zároveň vyhlásil, že sa oboznámil a súhlasí s obsahom zmluvy a že nemá k nej žiadne výhrady a zaväzuje sa ju dodržiavať. Keďže Obchodný zákonník aplikáciu právnej úpravy inštitútu spotrebiteľských zmlúv nevylučuje, ani komplexne neupravuje osobitným spôsobom a ide o kogentné ustanovenie Občianskeho zákonníka, je nevyhnutné ju skutkovo a v relevantných právnych vzťahoch aplikovať, pričom nie je relevantné, či ide o relatívny obchodný záväzkový vzťah, absolútny obchodný záväzkový vzťah, alebo fakultatívny obchodný záväzkový vzťah. Na peňažnom trhu boli v čase poskytovania úveru stovky iných subjektov, ktoré vystupovali ako veritelia pri poskytnutí úveru. Klient uzatvoril zmluvu o úvere so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o., slobodne, vážne, zrozumiteľne, nie v tiesni, ani za nápadne nevýhodných podmienok, čo potvrdil svojím podpisom. Odvolateľ následne po citácii § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyjadril názor, že uplatnený nárok nie je premlčaný a to z dôvodu, že Okresný súd Dunajská Streda rozsudkom vydaným pod sp. zn. 3T/6/2009 zo dňa 25.2.2009 odkázal ho s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. Z citovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka jasne vyplýva, že uplatnený nárok nie je premlčaný. Následne po citácii § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka žalobca uviedol, že okrem toho z ustanovení o premlčaní nároku na náhradu škody jasne vyplýva, že právo na náhradu škody sa premlčuje za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, v ktorej škoda vznikla. Z právoplatného a vykonateľného trestného rozkazu jasne vyplýva, že k udalosti došlo dňa 25.9.2009 a teda nárok bol uplatnený v premlčacej dobe. Napokon odvolateľ uzavrel, že zaplata sumy 908,16 Eur s príslušenstvom sa domáha titulom náhrady škody a to z nasledovných dôvodov: Okresný súd Dunajská Streda ho rozsudkom v uvedenom trestnom konaní, v ktorom uznal žalovaného vinným zo spáchania prečinu úverového podvodu odkázal ako poškodeného so svojím nárokom na náhradu spôsobenej škody na občianske súdne konanie.

9. Žalovaný odvolací návrh nepodal. K doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

10. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016 (tiež CSP), ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky

súdny poriadok (tiež OSP), pričom podľa ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f), h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), ktoré jedine vymedzili predmet prieskumu odvolacieho súdu, s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vrátane výroku o náhrade trov konania vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (387 ods. 1 CSP).

12. Pokiaľ ide o zodpovedanie otázky, či na premlčanie bolo potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho alebo Obchodného zákonníka, keď právne posúdenie nároku ako takého napádané nebolo, tu súd prvej inštancie predovšetkým správne kvalifikoval právny vzťah založený úverovou zmluvou uzatvorenou medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným dňa 4.3.2005, v súvislosti s ktorým žalobcovi vznikla škoda, ktorej náhrady sa žalobou domáha, ako spotrebiteľský.

13. Slovenský právny poriadok totiž upravoval postavenie a ochranu spotrebiteľa už v zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, ktorý bol účinný v období od 31.12.1992 do 30.6.2007. Jeho ustanovenie § 23a účinné v čase uzavretia predmetnej zmluvy, zakotvilo, že spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

14. Neskoršie ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce spotrebiteľské zmluvy sú transpozíciou smernice Rady č.93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Predmetná zmluva bola pritom uzatvorená za účinnosti novely Občianskeho zákonníka č. 150/2004 Z. z., na základe ktorej s účinnosťou od 1.4.2004 boli do Občianskeho zákonníka vložené ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka).

15. Podľa znenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v období od 1.4.2004 do 31.12.2007, zmluva o úvere, ktorá je upravená v Obchodnom zákonníku, pod definíciu spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 Občianskeho zákonníka výslovne nespádala. Z gramatického výkladu ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2007 by bolo možné dospieť k záveru, že úprava spotrebiteľských zmlúv a teda vo svojej podstate aj ochrana spotrebiteľa má svoje miesto len u zmlúv, ktoré sú upravené v 8. časti Občianskeho zákonníka, takýto výklad je však zjednodušený a nesprávny. Pri výklade tejto občianskoprávnej úpravy je potrebné rešpektovať skutočnosť, že táto úprava je implementáciou smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 095, 21/4/1993, str. 29-34). Túto smernicu je nevyhnutné využívať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku, upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv. Podľa čl. 1 ods. 1 smernice účelom tejto smernice je aproximovať zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia členských štátov, ktoré sa týkajú nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom. Predmetná smernica definuje spotrebiteľskú zmluvu ako zmluvu uzatvorenú medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, a takto je potrebné vykladať aj predmetné ustanovenie § 52 Občianskeho zákonníka účinné do 31.12.2007. Smernica č. 93/13/EHS neurčila zmluvné typy, ktoré môžu mať povahu spotrebiteľskej zmluvy. Každá zmluva upravená zákonom, aj nepomenovaná zmluva, môže byť spotrebiteľskou zmluvou, ak vykazuje znaky určené smernicou.

16. Právna úprava ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2007 nemá taxatívny charakter (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 157/2012 zo dňa 5.2.2013), preto

súd prvej inštancie pri posudzovaní charakteru uzatvorenej zmluvy správne zohľadnil všetky kritériá uzatvorenej zmluvy o úvere, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver v rámci vykonávania svojej obchodnej činnosti a žalovaní túto službu prijal ako fyzická osoba spotrebiteľ, pričom bol jednoznačne v pozícii slabšej zmluvnej strany.

17. Po zhrnutí týchto všetkých skutočností možno dospieť len k tomu záveru, že predmetná zmluva je vzhľadom na svoju povahu a postavenie zmluvných strán pri uzatváraní a plnení zmluvy zmluvou spotrebiteľskou, na ktorú je nevyhnutné použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce spotrebiteľské zmluvy v znení účinnom od 1.4.2004.

18. U spotrebiteľských zmlúv potom skutočne treba dodržiavať všeobecnú úpravu spotrebiteľských zmlúv (§ 52 až 54 Občianskeho zákonníka), ako aj osobitnú úpravu uvedenú v príslušných ustanoveniach zmluvných typov.

19. Z uvedeného potom vyplýva, že právny vzťah založený zmluvou zo dňa 4.3.2005 je nevyhnutné posudzovať podľa zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, ktorý bol účinný v období od 31.12.1992 do 30.6.2007, na čom nič nemení ani odvolateľom namietaná skutočnosť, že poskytnutý úver nespadá pod spotrebiteľské zmluvy, tu potom i bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka). S poukazom už na uvedené vyššie, vychádzajúc zo zásady prednosti aplikácie špeciálnej právnej úpravy, ktorou v danom prípade je zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, ako i § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka, má prednosť pred všeobecnou, ktorou je Obchodný zákonník, je nevyhnutné predmetný právny vzťah posudzovať podľa súdom prvej inštancie citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka.

20. Úprava premlčania je obsiahnutá v dvoch právnych predpisoch, a to v § 387 a nasl. Obchodného zákonníka a ust. § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka. Nakoľko je potom uplatnený nárok nárokom na náhradu škody, ktorý vznikol z právneho vzťahu posudzovaného podľa súdom prvej inštancie citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka, keď odvolateľ v podanom odvolaní vychádzal len z toho, že na daný prípad sa vzťahuje právna úprava podľa Obchodného zákonníka, bez toho, aby sa zaoberal i inými rozhodujúcimi skutočnosťami, napr. právna kvalifikácia uplatneného nároku súdom a pod., bolo dôvodné podľa tohto zákona (Občianskeho zákonníka) posudzovať i otázku premlčania práva žalobcu, ako k tomu správne pristúpil súd prvej inštancie aplikáciou § 106 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

21. Odvolateľ pritom namietal, že ani pri aplikácii Občianskeho zákonníka nárok v zmysle § 110 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť, premlčaný nie je, pretože bol rozsudkom v trestnom konaní právoplatným dňa 25.2.2009 odkázaný s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. Rovnako i z ustanovení o premlčaní nároku na náhradu škody (odvolateľom citovaný § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka) jasne vyplýva, že právo sa premlčuje za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla, tu potom odo dňa 25.2.2009, čo vyplýva z právoplatného trestného rozkazu.

22. K uvedenej argumentácii je možné uviesť len toľko, že odvolateľ nesprávne stotožňuje priznanie práva právoplatným rozhodnutím súdu s odkázaním nároku na náhradu škody v trestnom konaní na občianske súdne konanie. Pre aplikáciu § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka a tým plynutia 10 ročnej premlčacej doby na plnenie podľa právoplatného rozsudku, musí ísť o právoplatné rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom, teda rozhodnutie, ktorým bol nárok žalobcu na náhradu škody v požadovanej výške 908,16 Eur s príslušenstvom už právoplatne priznaný, ktorým rozhodnutie vydané v trestnom konaní o odkázaní žalobcu s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie nie je. O nároku žalobcu sa rozhoduje až v predmetnom konaní.

23. Pokiaľ odvolateľ tiež poukazuje na to, že 10 ročná premlčacia doba podľa § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka do podania žaloby na súd ešte neuplynula, odvolací súd zdôrazňuje, že ak odo dňa, keď sa žalobca ako poškodený dozvedel o škode a o tom kto za ňu zodpovedá, tu potom ako to správne uzavrel prvoinštančný súd najneskôr právoplatnosťou odsudzujúceho trestného rozsudku, teda 25.2.2009, do uplatnenia práva na náhradu škody podanou žalobou uplynie čas uvedený v § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka (2 roky), čo v danej veci pripadá na 25.2.2011, pričom žaloba bola podaná na súd 22.6.2016, právo sa premlčalo, aj keď ide o škodu spôsobenú úmyselne. Tu už potom neprichádza do úvahy

objektívna 10 ročná premlčacia doba podľa § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka, na ktorú sa žalobca odvoláva (pozri rozsudok NS SSR zo dňa 29.1.1975, sp. zn. 2 Cz 129/74).

24. S poukazom na uvádzané a skutočnosť, že odvolateľ inú odvolaciu argumentáciu, než tú, s ktorou sa odvolací súd už vysporiadal nenastolil, čím sa obmedzila jeho preskúmacia právomoc, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, vrátane vecne správneho výroku o náhrade trov konania, osobitnými odvolacími dôvodmi nenapadnutého, podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

25. V odvolacom konaní fakticky plne úspešnému žalovanému vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 § 256 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP musí aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

26. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade bol žalovaný v odvolacom konaní pasívny, nevykonával žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnil, ani nevyčísľil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

27. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, navyš podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní ani žiadne nevznikli.

28. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia CSP alebo iného zákona (analogia legis alebo juris). Odvolací súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov žalovaného rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcich procesnú ekonomiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Rozhodnutie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej (žalovanej) žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

29. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).